

NAČRT ŠOLSKIH POTI
OSNOVNA ŠOLA MATIJE ČOPA

JULIJ 2024

UVOD

Dobrodošli v načrt šolskih poti za otroke iz šolskega okoliša Osnovne šole Matije Čopa Kranj. Ta dokument je zasnovan z namenom zagotavljanja varnega, zdravega in trajnostnega prihoda ter odhoda otrok iz šole. Glavna prioriteta je varnost učencev, zato je dokument pripravljen kot celovit načrt, ki bo pomagal ustvarjati varnostno kulturo sodelovanja v prometu.

Zakaj je načrt šolskih poti pomemben?

- **Varnost otrok:** Z jasno določenimi in varnimi šolskimi potmi zmanjšamo tveganje prometnih nesreč in zagotavljamo, da otroci varno pridejo v šolo in se iz nje vrnejo domov.
- **Zdravje in dobro počutje:** Spodbujanje hoje ali kolesarjenja na poti v šolo prispeva k telesni aktivnosti otrok, kar pozitivno vpliva na njihovo zdravje in splošno počutje.
- **Trajnostna mobilnost:** Z zmanjšanjem uporabe osebnih vozil za prevoz otrok v šolo prispevamo k zmanjšanju prometnih zastojev in onesnaževanja zraka, kar je pomembno za naše okolje.
- **Skupnost in družbeno povezovanje:** Ko otroci hodijo skupaj v šolo, se krepijo socialne vezi med njimi, prav tako pa se povečuje občutek pripadnosti lokalni skupnosti.

SPLOŠNE INFORMACIJE O ŠOLI IN DOLOČITEV ŠOLSKEGA OKOLIŠA

Naziv šole: Osnovna šola Matije Čopa Kranj

Naslov zavoda: Ulica Tuga Vidmarja 1, 4000 Kranj

Telefon: (04) 201 36 60

ŠOLSKI OKOLIŠ

KRANJ	CESTA NA KLANEC	2 4 6 8 8A 8B 8C 8D 8E 8F 8G 8H 8I 8J 8K 8L 8M 10 12 12A 12B 16 18 20 20A 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 41 42 43 44 45 45A 46 47A 48 49 50 51 53 53A 55 55A 57 59 61 63
KRANJ	CESTA TALCEV	2 3 5 7 7A 9 11 13 13B 15 15A 15B 17 17A 17B 17C 19 37 39 41 47 49 51 53 53A 53B 55 57 59 61 63 65 67 69 69A 71 73 75 75A 77 77A 79 81 83 83A 83B 85 87 89
KRANJ	LIKOZARJEVA ULICA	15 17 20 20A 22 23 24 24A 25 26 27 28 29 30 32
KRANJ	OPREŠNIKOVA ULICA	13 15 15A 26 28 30 32 34 34A 36 38 42 44 46 48 50 52 54 56 58 60 62 62A 64 66 68 70 72 74 76 78 80 82 84 86 88
KRANJ	RUČIGAJEVA CESTA	16 18 18A 19 20 21 22 23 24 25A 25B 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 38 40 42 44 46 48 50 52 54 56 58
KRANJ	ULICA VIDE ŠINKOVČEVE	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
KRANJ	ULICA DRAGA BREZARJA	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 24 26 28C 28D 28E 30 32 34 36 38 40 42 44 46 48
KRANJ	CESTA JAKA PLATIŠE	1 2 3 5 7 9 11 13 16 17 18 19 21
KRANJ	ULICA JULETA GABROVŠKA	1 2 3 3A 6 7 9 9A 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 23 30 32 34
KRANJ	ULICA LOJZETA HROVATA	1A 1B 1C 2 3A 3B 4A 4B 4C 5 6 7 8 9 10

KRANJ	ULICA RUDIJA PAPEŽA	1 2 3 4 5 6 8 10 12 14 30 32 34
KRANJ	ULICA TUGA VIDMARJA	1 2 3 4 4A 5 6 7 8 9 10 11 12 15
KRANJ	ULICA JANKA PUCLJA	3 5 7 9
KRANJ	TRG RIVOLI	3 4 5 6 7 8 9
KRANJ	TRG PREŠERNOVE BRIGADE	2 3 4 5 6 7 8 8A 10
	CESTA BOŠTJANA HLADNIKA	32
KRANJ	CESTA RUDIJA ŠELIGA	1 3 5

OPREDELITEV OSREDNJIH CILJEV IN NAMEN NAČRTA

Namen načrta šolskih poti je sistematično analizirati obstoječe stanje prometne infrastrukture na območju šolskega okoliša. Opis šolskih poti in predvsem nevarnih odsekov in točk je namenjen staršem, otrokov, zaposlenim v šoli, kakor tudi pristojnim s področja urejanja infrastrukture s skupnim ciljem izboljšati varnost otrok na poti v šolo in domov.

Natančna seznanitev otrok, kako se obnašati v prometu in seznanitev z nevarnostmi, ki jih lahko pričakujejo na poti, ter ozaveščanje o pravilnem obnašanju so ključni za varnost otrok v prometu.

CILJI:

- 1. Opredelitev šolskih poti.** Na podlagi terenskih ogledov prometne infrastrukture so poti, ki jih uporabljajo otroci razdeljene na tri segmente:
  - **Šolske poti – urejene** ( ). Na teh poteh je urejena infrastruktura za pešce. Otroci, ob upoštevanju osnovnih cestnoprometnih predpisov, lahko te poti uporabljajo varno.
  - **Šolske poti – opozorilo** ( ). Na teh poteh je pomanjkljiva infrastruktura za pešce, vendar ob upoštevanju navodil in opreznostjo, lahko otroci te poti uporabljajo varno.
  - **Šolske poti – manj varne** ( ). Te poti ne izpolnjujejo pogojev določenih v smernicah za šolske poti. Infrastruktura za pešce ni urejena, gostota prometa je povečana. Udeležba otrok v prometu na teh odsekih ni varna.
- 2. Določitev lokacij, na katerih je potrebna interakcija.** Označena so mesta, kjer sta potrebna pozornost in upoštevanje navedenih navodil:
  - **Rumeni balonček** ( ) označuje lokacijo, ki je infrastrukturno urejena, vendar se moramo kot udeleženci v prometu držati določenih pravil.
  - **Rdeči trikotnik** ( ) označuje lokacije, kjer je zaradi neustrezne infrastrukture izpostavljena nevarnost.
- 3. Izobraževanje otrok.** Poti in lokacije navedene v prejšnjih točkah vsebujejo konkretna navodila, kako se obnašati v prometu. Ozaveščanje otrok, da se držijo prometnih pravil in da so v prometu previdni je izrednega pomena za njihovo varnost.

4. **Izbira varnejših poti.** S pomočjo načrta starši in otroci skupaj pregledajo najboljše možne poti. Poleg pregleda v načrtu je potrebno pred samostojno udeležbo otroka v prometu poti prehoditi v praksi in se pogovoriti o vseh možnih nevarnostih in o ustreznem samozaščitnem ravnanju.
5. **Izboljšava prometne infrastrukture.** Pristojni organi lahko s pomočjo načrta načrtujejo odpravo nevarnih odsekov in lokacij in s tem izboljšajo prometno varnost.
6. **Večja trajnostna mobilnost.** Z izboljšanjem infrastrukture za pešce in kolesarje se spodbuja k hoji in kolesarjenju, kar posledično vpliva na okolje in na zdrav način življenja.

GRAFIČNI PRIKAZ ŠOLSKIH POTI IN ZEMLJEVIDA ŠOLSKEGA OKOLIŠA

NAČRT ŠOLSKIH POTI - INTERAKTIVNI ZEMLJEVID

VZGOJNO-PREVENTIVNA VSEBINA

Zakon o pravilih cestnega prometa. poudarja odgovornost staršev, skrbnikov oziroma rejnikov otrok, in sicer so le-ti dolžni skrbeti ali izvajati nadzorstvo nad otrokom ali mladoletnikom, ko je ta udeležen v cestnem prometu. Otroci opazujejo naše ravnanje in ga skušajo posnemati, zato je vloga staršev pri vzgoji otroka za pravilno ravnanje v cestnem prometu izrednega pomena.

Otroci morajo biti kot udeleženci v cestnem prometu deležni posebne pozornosti in pomoči vseh drugih udeležencev. V cestnem prometu smejo samostojno sodelovati šele, ko se starši, skrbniki oziroma rejniki prepričajo, da so otroci sposobni razumeti nevarnosti v prometu in da so seznanjeni s prometnimi razmerami na prometnih površinah, kjer se srečujejo s cestnim prometom.

Šolar – pešec

Šolar - pešec mora uporabljati prometne površine, namenjene hoji pešcev. Načrti šolskih poti opredelijo varnejše poti do šole in poudarijo nevarnejša, bolj izpostavljena mesta na šolskih poteh.

Šolar – pešec se mora pred prečkanjem ceste vedno ustaviti. Preden stopi na vozišče, preveri, ali se mu približujejo vozila, na način, da pogleda levo, desno in še enkrat levo.

Prečkanje ceste med parkiranimi vozili odsvetujemo (v primeru če ni v bližini prehodov za pešce, naj šolar prečka cesto za zadnjim parkiranim avtomobilom).

Šolar – pešec naj uporablja podhode, nadhode in prehode za pešce. Na semaforiziranih prehodih za Pešce, mora počakati na zeleno luč za pešce in se prepričati s pogledom levo-desno, da so vozniki resnično ustavili. Na ostalih (nesemaforiziranih) prehodih je potrebno, poleg naštetega, pozornost nameniti približujočim vozilom, da se ta ustavijo in šele nato šolar varno prečka cesto. Priporočamo, da šolar prečkanje predhodno naznani z dvignjeno roko.

Otroci morajo imeti na poti v vrtec in prvi razred osnovne šole ter domov spremstvo polnoletne sebe.

Spremljevalci so lahko tudi otroci, starejši od 10 let in mladoletniki, če to dovolijo starši, skrbniki oziroma rejniki otroka.

Otroci morajo ponoči ali ob zmanjšani vidljivosti med hojo po cesti nositi na vidnem mestu na strani, ki je obrnjena proti vozišču, odsevnik, ki ne sme biti rdeče barve in katerega odsevna površina na vsaki strani meri najmanj 20 cm².

Učenci prvega in drugega razreda osnovne šole morajo na poti v šolo in iz nje, poleg odsevnika, nositi tudi rumeno rutico, nameščeno okoli vratu.

Šole, organizirane skupine staršev, organizacije za varnost cestnega prometa, ustanove, društva ali druge institucije lahko organizirajo in izvajajo varstvo otrok v cestnem prometu, na prehodih za pešce, skladno z določili Zakona o pravilih cestnega prometa (vloga šolskih prometnikov, ki pomagajo otrokom varno prečkati cesto na označenih prehodih za pešce).

Pešci morajo hoditi ob levem robu vozišča v smeri hoje. Pešča – šolarja lahko izjemoma usmerimo tudi na vozišče, če tam ni pločnika, pešpoti, kolesarske steze, hkrati pa zagotovimo na teh odsekih znižano hitrost do 30 km/h s celostno prometno ureditvijo.

Enako velja tudi v primeru izjeme, ko pešča usmerimo na desno stran vozišča v smeri hoje.

Šolar – kolesar

V cestnem prometu sme samostojno voziti kolo otrok, star najmanj osem let, ki ima pri sebi veljavno kolesarsko izkaznico, in oseba, ki je starejša od 14 let (drugače le v spremstvu polnoletne osebe). Otrok se usposobi za vožnjo kolesa, ko opravi kolesarski izpit in dobi v osnovni šoli kolesarsko izkaznico.

Šolar - kolesar mora uporabljati prometne površine, namenjene kolesarjem (kolesarske steze, poti).

V kolikor na ali ob vozišču ni kolesarske steze ali pasu, mora kolesar voziti ob desnem robu vozišča (cca. 1 m od roba vozišča). Pri tem so izrednega pomena tudi urejene (utrjene) bankine, skladno s kriteriji za vodenje šolskih poti.

Kolesa morajo biti tehnično brezhibno opremljena (ustrezna višina sedeža, zavore, zvonec, odsevniki, žarometi).

Kolesar poskrbi, da je viden tako podnevi kot ponoči ali ob zmanjšani vidljivosti (uporaba signalnih barv na oblačilih, odsevnih trakov, svetilk).

Šolar – kolesar mora imeti med vožnjo kolesa ustrezno pripeto zaščitno kolesarsko čelado. Enako velja tudi takrat, kadar se vozi na kolesu kot potnik.

Šolar - kolesar mora biti pozoren na dogajanje v prometu in upoštevati predpise.

Pri hoji ob kolesu na vozišču je varneje, če kolesar hodi ob desni strani kolesa.

Telefoniranje med vožnjo na kolesu je prepovedano in nevarno. Odsvetuje se tudi uporaba slušalk med vožnjo na kolesu.

Prevažanje sošolcev na prtljažniku je prepovedano in nevarno.

Kolesarske steze morajo kolesarji uporabljati in voziti v skladu s prometnimi predpisi (upoštevati prometne znake in puščice na kolesarski stezi, ki določajo smer prometa na njej – napačna smer vožnje je najpogostejša napaka vseh kolesarjev).

Kolesarji smejo prečkati prehod za pešce le kot pešci in pred tem sestopiti s kolesa in ga potiskati ob sebi. Drugače je na prehodu za kolesarje, kjer pa vseeno velja prevoziti prehod z veliko mero previdnosti.

Šolar – potnik oz. vozač

Številne šolarje starši pripeljejo v šolo z avtomobili. Pri tem je ključnega pomena, da so otroci vedno pravilno pripeti z varnostnim pasom ter, glede na njihovo starost, nameščeni v ustreznem varnostnem sedežu.

Po Zakonu o pravilih cestnega prometa mora biti otrok, manjši od 150 cm, med vožnjo v motornem vozilu z vgrajenim zadrževalnim sistemom, zavarovan z zadrževalnim sistemom, ki je primeren otrokovi telesni masi. Za osnovnošolske otroke je torej primerna skupina II + III, kamor spadajo sedeži za otroke, težke med 15 in 36 kg oziroma stare od 3 do 12 let.

Šolarji naj vstopajo ali izstopajo iz avta na tisti strani, ki je obrnjena stran od prometa (npr. na pločnik).

Učenci, ki se vozijo s šolskim avtobusom, morajo upoštevati pravila obnašanja na avtobusu in tudi pravila čakanja na postajališčih šolskega avtobusa.

Skupaj s starši je potrebno izbrati in preizkusiti najvarnejšo pot do postajališča ter razmisliti o pravilnem in odgovornem ravnanju pešca v cestnem prometu. Pri tem ne smemo pozabiti na vidnost pešca – šolarja (svetla oblačila, ustrezno nameščena odsevna telesa).

Šolarji naj pričakajo avtobus ali kombi na posebej označenem postajališču. Vedno počakajo, da se vozilo ustavi, nato varno in organizirano vstopijo vanj. Enako tudi po izstopu, stran od vozila, na varni površini počakajo, da le-to odpelje. Nato nadaljujejo svojo pot proti domu.

Šolarji morajo na šolskem avtobusu ali kombiju upoštevati voznikova navodila.

Šolarji morajo biti med vožnjo v šolskem avtobusu ali kombiju pripeti z vgrajenimi varnostnimi pasovi in obrnjeni v smeri vožnje.

Šolarji med vožnjo ne motijo voznika, se ne prerivajo in ne kričijo.